

ქ. რუსთავში შპს „რუსელოისის“ მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) საწარმოს (დამატებითი ტექნოლოგიური ხაზის - აგლომერაციის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშთან დაკავშირებით სამინისტროში შემოსული შენიშვნებისა და წინადადებების შესახებ

შენიშვნების და წინადადებების ავტორები	შენიშვნები/მოსაზრებები	შენიშვნების/მოსაზრებების გათვალისწინების შესახებ
აიპ „მწვანე ალტერნატივა“	<p style="text-align: center;">გზმ ანგარიშის ხარისხი</p> <ul style="list-style-type: none"> გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის თანახმად, გზმ ანგარიშის მიზანს წარმოადგენს კოდექსით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების (ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე; ბიომრავალფეროვნებაზე; წყალზე, ჰაერზე, ნიადაგზე, მიწაზე, კლიმატსა და ლანდშაფტზე; ა.შ.) გამოვლენა, შესწავლა და აღწერა. მიუხედავად კოდექსით გაწერილი საკმაოდ დეტალური მოთხოვნებისა, გზმ ანგარიშს დაქვემდებარებული საქმიანობის განმახორციელებლები სამწუხაროდ თავს არიდებენ დეტალურ კვლევებს და ცდილობენ დადებითი გადაწყვეტილების მოპოვებას ფორმალურად, სათაურების დონეზე წარმოდგენილი გზმ ანგარიშებით. წარმოდგენილი გზმ არის ასეთი ანგარიშის ნათელი მაგალითი, რომელიც არ ეფუძნება მეცნიერულ ცოდნასა და შეფასებებს. საყოველთაოდ ცნობილია ქ. რუსთავსა და მის შემოგარენში არსებული უმძიმესი მდგომარეობა ჰაერის დაბინძურების თვალსაზრისით, რაც ოფიციალურად დასტურდება ქ. რუსთავში არსებული მონიტორინგის ფონური სადგურის 	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ 2021 წლის 13 იანვრის წერილის N260/01 საფუძველზე, გარკვეული საკითხების დაზუსტების მიზნით შეაჩერა ადმინისტრაციული წარმოება. შპს „რუსელოისის“ გაეგზავნა დასაზუსტებელი საკითხების ნუსხა, მათ შორის: ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების საკითხების დეტალურად შესწავლა, კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება, ალტერნატივების ანალიზი და შესაბამისი დასაბუთება, მონიტორინგის გეგმის შემუშავება (მეთოდი და სიხშირის მითითებით), სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედების შეფასება და სხვა საკითხები;</p> <p>გარდა ამისა, სამინისტროს მიერ შპს „რუსელოისთან“ გაგზავნილი წერილი დანართის სახით, მოიცავდა აიპ „მწვანე ალტერნატივას“ მიერ სამინისტროში წარმოდგენილი შენიშვნებს.</p> <p>სამინისტროს N260/01 წერილის საპასუხოდ, მიმდინარე წლის 14 აპრილს, N6618 წერილით შემოაღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით, შპს „რუსელოისმა“ სამინისტროში წარმოადგინა დამატებითი ინფორმაცია</p>

	<p>მონაცემებითაც. შესაბამისად, დაგეგმილი საქმიანობის საჭიროების დასაბუთება სოციალურ-ეკონომიკური და ადგილობრივ მაცხოვრებლებსა და საწარმოში დასაქმებულ ადამიანთა ჯანმრთელობის კონტექსტში, ისევე როგორც კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება და ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ანალიზი წარმოადგენს იმ უმნიშვნელოვანეს საკითხებს, რომელთა დეტალური შეფასების გარეშე გადაწყვეტილების მიმღები უბრალოდ მოკლებულია შესაძლებლობას გასცეს დადებითი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოდგენილი გზშ ანგარიში სულ მოიცავს 177 გვერდს, საიდანაც ისეთ მნიშვნელოვან საკითხს როგორცაა კუმულაციური ზემოქმედება დათმობილი აქვს ნახევარ გვერდზე ოდნავ მეტი; „სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე ზემოქმედების დახასიათებას“ 1.5 გვერდი; „ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე და შემარბილებელი ღონისძიებებს“ ნახევარი გვერდი; მაშინ, როდესაც, ფლორისა და ფაუნის დახასიათებას 4 გვერდი, სამრეწველო ზონაში დაგეგმილ ობიექტთან ამ სახეობების რაიმე კავშირის დადგენისა და წარმოდგენის გარეშე. ამის საპირწონედ, ანგარიშის ავტორს საკმაოდ ფართოდ აქვს მიმოხილული ისეთი საკითხები, როგორცაა: „7.22 სპორტი და კულტურა“; „7.23 მედია“; 7.24 სამოქალაქო სექტორი; „7.19.4 მობილური კომუნიკაცია“; „7.19.5 საბანკო მომსახურება“; „7.19.7 საირიგაციო სისტემების ინფრასტრუქტურა“ და ა.შ. წარმოდგენილ ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი მეცნიერულ ცოდნასა და არსებულ ინფორმაციებზე დაფუძნებული ინფორმაცია და შესაბამისად, ვერ 	<p>სამინისტროს მიერ N 260/01 წერილით განსაზღვრული საკითხების შესრულების შესახებ.</p> <p>გზშ ანგარიშის ხარისხი / პროექტის საჭიროების დასაბუთება / ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება</p> <p>როგორც უკვე აღინიშნა, სამინისტრომ გარკვეული საკითხების დაზუსტების მიზნით მოახდინა ადმინისტრაციული წარმოების შეჩერება.</p> <p>გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია პროექტის საჭიროების დასაბუთების შესახებ, გარდა ამისა მიმდინარე წლის 14 აპრილს N6618 წერილით შპს „რუსელოისმა“ სამინისტროში წარმოადგინა დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც მოიცავდა: საჭიროების დასაბუთებას სოციალურ-ეკონომიკური და ადგილობრივ მაცხოვრებლებსა და საწარმოში დასაქმებულ ადამიანთა ჯანმრთელობის კონტექსტში, ისევე როგორც კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებას და ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევების ანალიზს.</p> <p>კომპანიის მიერ წარმოდგენილ დოკუმენტში განხილულია კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება. დოკუმენტში წარმოდგენილია საწარმოს ტერიტორიიდან 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, რომლის მიხედვით 500 მეტრის რადიუსის საზღვრებში ხვდება: შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის, კლინკერისა და ბეტონის ხაზები, შპს „კომპოზიტის“ სამშენებლო</p>
--	---	--

	<p>აკმაყოფილებს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსისა და საქმიანობაზე გაცემული სკოპინგი დასკვნის მოთხოვნებს.</p> <p>პროექტის საჭიროების დასაბუთება</p> <ul style="list-style-type: none"> გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მიხედვით, გზშ-ს დაქვემდებარებულ საქმიანობებს მოეთხოვებათ პროექტის საჭიროების დასაბუთება. კერძოდ, კოდექსის მე-10 მუხლის მე-3 პუნქტის მიხედვით, გზშ ანგარიში უნდა მოიცადეს: „ზ) გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედების შეფასებას და მისი აუცილებლობის დასაბუთებას, რაც გულისხმობს გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში“. კანონის აღნიშნული მოთხოვნის შესრულების მიზნით, წარმოდგენილია ორი თავი: „5.1 არაქმედების ალტერნატიული ვარიანტი/ აგლომერაციის საწარმოს მოწყობის საჭიროების დასაბუთება“; და „9.10 სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე ზემოქმედების დახასიათება“, რომელიც თავის მხრივ მოიცავს შემდეგ ქვეთავებს: „9.10.1 მიწის საკუთრება და გამოყენება“, „9.10.2 დემოგრაფიული მდგომარეობის ცვლილება“, „9.10.3 ვიზუალური ეფექტი და ლანდშაფტის ცვლილება“, „9.10.4 ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე და შემარბილებელი ღონისძიებები“. პროექტის დასაბუთების ნაწილში ანგარიშის ავტორებს პროექტის სასარგებლო მთავარ არგუმენტად მოჰყავთ „ფეროშენადნობების წარმოების ტექნოლოგიური პროცესის სრულყოფა“ და ახსნილია რა პროცესებს აქვს ადგილი საწარმოს მუშაობისას. პროექტის 	<p>მასალების საწარმო (ცემენტის წარმოება, ბეტონის ან/და ბეტონის ნაკეთობების წარმოება) ამ ეტაპზე არ ფუნქციონირებს, შპს „ინდუსტრია კირის“ სამშენებლო მასალებისა და კირის საწარმო, შპს „რუსთავი Universty-ს“ ცემენტის, კლინკერის და თაბაშირისა საწარმო, შპს „სინათლეს“ ცემენტის საწარმო, სს „რუსთავის მეტალურგიული კომბინატის“ მეტალურგიული საწარმო, რომელიც ამ ეტაპზე არ ფუნქციონირებს, ი/მ პაპავა კობას ბეტონის ან/და ბეტონის ნაკეთობების საწარმო, შპს „სოლოს“ ცემენტის საწარმო, შპს „გიორგი გაგნიძე და კომპანიის“ ლითონის ჯართის მიმღები პუნქტი. დოკუმენტში წარმოდგენული ანალიზი გვიჩვენებს, რომ ატმოსფერული ჰაერის ფონური მდგომარეობის (კუმულაციური ზემოქმედების გათვალისწინებით), შპს „რუსელოსის“ საქმიანობის პროცესში ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების კონცენტრაცია როგორც სასჯელადსრულების დაწესებულებასთან, ასევე უახლოესი მოსახლის საზღვარზე და 500 მეტრიანი რადიუსზე არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს. ამასთან შპს „რუსელოსმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობის თანახმად უნდა დაიცვას სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე, აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების და ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმები.</p> <p>რაც შეეხება დაგეგმილი საქმიანობის ალტერნატივების ანალიზს, დოკუმენტში განხილულია მეტალურგიულ (ფეროშენადნობთა) საწარმოში</p>
--	--	---

	<p>განხორციელების შედეგად ქვეყნისთვის მისაღებ სარგებლის ნაწილში კი ზოგადად არის ნახსენები გადასახადების სახით დამატებითი შემოსავლები ცენტრალურ და ადგილობრივ ბიუჯეტში და დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნა. თუმცა, კონკრეტულად რა დამატებით თანხებზეა საუბარი, რამდენი დამატებითი სამუშაო ადგილი შეიქმნება და არის თუ არა ეს სარგებელი მიყენებული ზიანის საპირწონე ანგარიშში წარმოდგენილი არ არის. აღსანიშნავია, რომ ავტორები უარყოფით ასპექტებად ასახელებენ ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევებს, კუმულაციურ ზემოქმედებას, მოსახლეობაზე ნეგატიურ ზემოქმედებას და ა.შ. მაგრამ რატომღაც ეს ზემოქმედებები არსად არ არის გაანალიზებული და შედარებული მოსალოდნელ სარგებელთან.</p> <ul style="list-style-type: none"> • წარმოდგენილი ინფორმაცია არ იძლევა პროექტისგან მოსალოდნელი სარგებლის რიცხვებით გამოხატული ანალიზის შესაძლებლობას, მათ შორის გადასახადებთან მიმართებაშიც. უფრო მეტიც, არ არის გაანალიზებული პროექტის მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები და დანაკარგები ქვეყნისთვის, რეგიონისთვის და ადგილობრივი მაცხოვრებლებისთვის. აღნიშნულ ქვეთავში წარმოდგენილი ინფორმაციით, გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ანალიზი შეუძლებელია. • ალტერნატივების შესაფასებლად ანგარიშში წარმოდგენილია ქვეთავი „5.2 საწარმოს მოწყობის ალტერნატიული ვარიანტების განხილვა“. წარმოდგენილი ინფორმაციით, საუკეთესო ალტერნატივად შეირჩა ფეროშენადნობთა ქარხნის მიმდებარე ტერიტორია, ვინაიდან აგლომერაცია 	<p>დამატებითი ტექნოლოგიური ხაზის - აგლომერაციის საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის, ადგილმდებარეობის და არაქმედების ალტერნატივები. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, აგლომერაცია წარმოადგენს ფეროშენადნობთა ქარხნის ექსპლუატაციის ტექნიკური ხაზის გაგრძელებას, შესაბამისად საწარმოს მოწყობისთვის შერჩეული ტერიტორია დაკავშირებულია ფეროშენადნობთა ქარხანასთან. აგლომერაციის საწარმოს მოსაწყობად გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, პროექტირების ეტაპზე განიხილებოდა ორი ალტერნატიული ტერიტორია: პირველი ალტერნატიული ვარიანტის მიხედვით, აგლომერაციის საწარმოს მშენებლობა დაგეგმილი იყო მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) ქარხნის ტერიტორიის მიმდებარედ, დაახლოებით 1900 მ² ფართობის მქონე მიწის ნაკვეთზე. მეორე (შერჩეული) ალტერნატიული ვარიანტის შემთხვევაში, აგლომერაციის საწარმოს მშენებლობა დაგეგმილი იყო მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) ქარხნის ტერიტორიაზე არსებულ დახურულ შენობაში. ალტერნატიული ვარიანტების შედარებითი ანალიზისას განხილული იქნა სხვადასხვა ფაქტორები, მათ შორის ადგილობრივი მოსახლეობის დაშორების მანძილები. უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან დაშორება პირველი ალტერნატიული ვარიანტის მიხედვით 236 მეტრია, ხოლო მეორე ალტერნატიული ვარიანტის შემთხვევაში შეადგენს 323 მეტრს. გარდა ამისა, პირველი ალტერნატიული ვარიანტის შერჩევის შემთხვევაში მოხდებოდა ახალი ტერიტორიების ათვისება, რაც</p>
--	--	--

	<p>წარმოადგენს ფეროშენადნობთა ქარხნის ექსპლუატაციის ტექნიკური ხაზის გაგრძელებას. უფრო მეტიც, პირდაპირ წერია, რომ „შენობა უკვე მოწყობილია“, რაც ნიშნავს, რომ ალტერნატივების განხილვა არც მომხდარა და გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა საწარმოსთვის ხელსაყრელი პირობებით და არა „გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით“, რაც კოდექსის მე-10 მუხლის მოთხოვნების უხეში დარღვევაა.</p> <p>ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება</p> <ul style="list-style-type: none"> • დოკუმენტში წარმოდგენილი კვლევები, ატმოსფერული ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებით ძველ (2011 – 2012 წლის) მონაცემებს ემყარება (გვ.57). მაშინ როდესაც ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაზომვები წარმოებს, როგორც ძველ რუსთავში განთავსებული ავტომატური მონიტორინგის ფონური სადგურის, ისე შვიდ ადგილზე ყოველკვარტალური ინდიკატორული გაზომვების საშუალებით. • ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის (2020-2022) მიხედვით - ქ. რუსთავში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის შედეგად დაფიქსირდა მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელი. 2019 წელს PM10-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია 1,6- ჯერ, ხოლო PM2,5 -ის 1,3 - ჯერ აღემატებოდა დასაშვებ ნორმას. PM-ით დაბინძურების მთავარ გამომწვევ მიზეზად კი მრეწველობის სექტორი დასახელდა 	<p>დაკავშირებულია სამშენებლო სამუშაოების ჩატარებისას გარემოზე დამატებით უარყოფით ზემოქმედებებთან, როგორცაა: ატმოსფერულ ჰაერში დამატებით მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა, ხმაურის გავრცელება, ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება. ასევე პირველი ალტერნატიული ვარიანტის შემთხვევაში, დასახლებული პუნქტის მანძილის გათვალისწინებით (236 მეტრი) მოსალოდნელი იქნებოდა კუმულაციური ზემოქმედების ზრდა და ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მკვეთრი გაუარესება. ზემოაღნიშნული გარემოებებიდან გამომდინარე, ტექნიკური, ეკონომიკური და გარემოსდაცვითი საკითხების ანალიზის მიხედვით, შერჩეული იქნა მეორე ალტერნატიული ვარიანტი, შესაბამისად აგლომერაციის ხაზი მოეწყობა მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) საწარმოს ტერიტორიაზე არსებულ დახურულ შენობაში, საიდანაც უახლოესი დასახლებული პუნქტი (სოფ. თაზაქენდი) მდებარეობს 323 მეტრის დაშორებით.</p> <p>ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება</p> <p>გზმ-ის ანგარიშსა და თანდართულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში ასახულია საქმიანობის განხორციელების შედეგად ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება, იდენტიფიცირებულია მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შედგენილობა, რაოდენობრივი</p>
--	---	--

	<p>(მყარი ნივთიერებების გაფრქვევის 50 წყარო, რომელთაგან 47 ძველ რუსთავში, ხოლო 3 ახალ რუსთავშია). დაბინძურება უარყოფით ზეგავლენას ახდენს არამხოლოდ ქალაქ რუსთავზე, არამედ მის მიმდებარე გარდაბნის მუნიციპალიტეტზე და იქ 4 შემავალ სოფლებში ჰაერის ხარისხზე¹. როგორც კვლევები აჩვენებს, დაბინძურება საკმაოდ აჭარბებს ზღვ-ებს, ამიტომ მიგვაჩნია, რომ იქ დამატებით ახალი ქარხნების მშენებლობა სრულიად მიუღებელია და არსებული ფონური მდგომარეობის გაუარესებას შეუწყობს ხელს.</p> <ul style="list-style-type: none"> • დოკუმენტში ვკითხულობთ, რომ მავნე ნივთიერებათა ზღვ ნორმის ფარგლებში იქნება. თუმცა, არ არის შესწავლილი, სხვა საწარმოებთან ერთად, მთლიანობაში რა ზიანის მომტანი იქნება მისი ფუნქციონირება. <p>ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება</p> <ul style="list-style-type: none"> • არ არის შესწავლილი ზემოქმედება ადგილობრივ მაცხოვრებლებზე. ზემოქმედება განხილულია მხოლოდ დასაქმებული პერსონალის მიმართ. მიზეზად ადგილობრივი მოსახლეობიდან დიდი მანძილით დაშორება არის დასახელებული. ანგარიშში ვკითხულობთ „საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის, აღსანიშნავია რომ ტერიტორიიდან მოსახლეობა დაშორებულია დიდი მანძილით.“ – ეს ფაქტი სიმართლეს არ შეესაბამება, რადგან დაშორება მხოლოდ 550 მეტრია. • საწარმოს მიმდებარე ტერიტორია წარმოადგენს სამრეწველო ზონას, სადაც 	<p>მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები. ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების მართვის მიზნით, აგლომერაციის უბანზე დაგეგმილია ასპირაციული სისტემის (გამწოვი ვენტილატორი - 2 ერთეული. მაქსიმალური წარმადობის პირობებში გამწოვი სისტემის სიმძლავრე - თითო ლუმელზე - 160000 მ³/სთ-ის ტოლია) და სველი მტვერდამჭერი სისტემის (PIBM 20 CA - 2 ერთეული) მოწყობა. მტვერდამჭერი სისტემის ეფექტურობა იქნება 92-დან 96%-მდე.</p> <p>გზმ-ის ანგარიშსა და თანდართულ ატმოსფერულ ჰაერში ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში გაანგარიშება განხორციელებულია სამი სხვადასხვა რეჟიმისთვის ფეროსილიკომანგანუმის, ფერომანგანუმის და სილიკომანგანუმის წარმოებისთვის. ამასთან, გაბნევის ანგარიშში ფონად გამოყენებულია როგორც კანონმდებლობით დადგენილი ქ. რუსთავის მოსახლეობის რაოდენობის შესაბამისი მაჩვენებლები, ისე ახლომდებარე ობიექტების გაფრქვევები. მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშის თანახმად, ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი მავნე ნივთიერების, მათ შორის ჯამური ზემოქმედების უნარის მქონე ნივთიერებების კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ დასაშვებ მნიშვნელობას სასჯელაღსრულების #16 დაწესებულებასთან (საწარმოს საკადასტრო საზღვრიდან ჩრდილო-დასავლეთით - 224 მ) და უახლოეს</p>
--	---	--

	<p>არაერთი ქარხანა არის განთავსებული. მოსახლეობა მუდმივად უჩივის ჯანმრთელობის პრობლემებს, რასაც მათთან ახლოს განლაგებული საწარმოების მუშაობას უკავშირებენ. აქ არსებული ჰაერის ხარისხიც უჩვენებს რაოდენ სავალალო მდგომარეობაშია ეს ტერიტორია. შესაბამისად, დამატებით ახალი საწარმოს მშენებლობა კიდევ უფრო მეტად დაამძიმებს მათ მდგომარეობას. ამიტომ, აღნიშნული საკითხი დეტალურად უნდა ყოფილიყო განხილული გზმ დოკუმენტში.</p> <p style="text-align: center;">ხმაურის გავრცელება</p> <ul style="list-style-type: none"> • ხმაურის ზემოქმედებასთან დაკავშირებული საკითხი (9.2 ქვეთავი), მხოლოდ თეორიული მიმოხილვაა. არ არის წარმოდგენილი გათვლები, რიცხვები. ანგარიშში ვკითხულობთ: „საწარმოო საქმიანობით გამოწვეული ხმაურის შეფასება ეფუძნება სხვადასხვა მოწყობილობის ფუნქციონირების შედეგად წარმოქმნილი ხმაურის შესახებ უკვე არსებულ სტატისტიკურ ინფორმაციას.“ - თუმცა, ეს ინფორმაცია საერთოდ არ გვხვდება დოკუმენტში. ასევე ქვეთავი, კვლევას არ მოიცავს და შემდეგი დასკვნებით შემოიფარგლება: „შერჩეული მოწყობილობა-დანადგარების საპასპორტო მონაცემებით კრიტიკული დატვირთვების შემთხვევაშიც კი, დანადგარების მუშაობის პროცესში ხმაურის დონე არ უნდა აღემატებოდეს ნორმატიულს“; „სამრეწველო მოედანზე წარმოქმნილი ჯამური ხმაური დასახლებულ პუნქტებთან აკმაყოფილებს სანიტარულ-ჰიგიენური და 	<p>მოსახლესთან (საწარმოს საზღვრიდან სამხრეთით-დასავლეთით - 69 მ), ასევე არც საწარმოდან 500 მეტრიანი რადიუსის საზღვარზე. შესაბამისად, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება ზღვრულად დასაშვებ გაფრქვევებად.</p> <p>ატმოსფერულ ჰაერის ხარისხზე უარყოფითი ზემოქმედების შემცირების მიზნით საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია მუდმივი მონიტორინგის განხორციელება. ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ნორმების მონიტორინგი მოიცავს, შესაბამის ინსტრუმენტულ კონტროლს (დაკვირვების) გაფრქვევის წყაროებთან და სპეციალურად გამოყოფილ საკონტროლო უბნებში, სადაც ხდება გაფრქვევათა სიდიდის უშუალო ინსტრუმენტულ-ანალიზური განსაზღვრა და მათი სიდიდის შედარება ნორმატიულთან.</p> <p>მნიშვნელოვანია, რომ ქ. რუსთავში შპს „რუსელოისის“ მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) საწარმოს (დამატებითი ტექნოლოგიური ხაზის - აგლომერაციის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 3 ივნისს N 2-813 ბრძანების თანახმად, ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების მხრივ განსაზღვრულია შემდეგი პირობები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე
--	--	--

	<p>გარემოსდაცვითი ნორმატივების მოთხოვნებს“ და ა.შ</p> <p>საწარმოო პროცესში გამოყენებული ნედლეული</p> <ul style="list-style-type: none"> • დოკუმენტის 6.1.3 ქვეთავში ვკითხულობთ, რომ საწარმოო პროცესში გამოიყენება როგორც ადგილობრივი, ასევე იმპორტირებული ნედლეული. ასევე, დაგეგმილი საწარმოო პროცესის დროსაც ანალოგიურად გამოყენებული იქნება, როგორც ადგილობრივ ბაზარზე არსებული, ასევე შემოტანილი ნედლეული. უნდა დაზუსტდეს საიდან ხდება, რომელი ქვეყნებიდან ნედლეულის შემოტანა. • როგორც დოკუმენტიდან ირკვევა, საწარმოო პროცესში გამოსაყენებელი ნედლეული დასაწყობებული არის და იქნება საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ ღია მოედანზე. საერთოდ არ არის განხილული, ღია მოედნიდან წარმოქმნილი მტვრის ზეგავლენა და მის შესამცირებლად გასატარებელი შემარბილებელ ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია. • არ არის წარმოდგენილი რამდენი მეტრით არის დაშორებული უახლოესი საცხოვრებელი არეალი და სასჯელაღსრულების დაწესებულება დასაწყობებული ნედლეულის უბნიდან. აღნიშნულის გათვალისწინება მნიშვნელოვანია, რადგანაც ეს ტერიტორია ატმოსფეროში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის ერთ-ერთ წყაროს წარმოადგენს. <p>ტრანსპორტირების ზემოქმედება</p>	<p>უზრუნველყოს გაფრქვევის წყაროებზე მავნე ნივთიერებების ორგანიზებული გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობისა და ტემპერატურის უწყვეტი ინსტრუმენტული მეთოდით განსაზღვრა „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილების შესაბამისად;</p> <ul style="list-style-type: none"> • შპს „რუსელოისმა“ უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით სამინისტროსთან შეთანხმებული გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე, აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების და ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვა; • შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმის ხელახალი შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც მონიტორინგის „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების
--	--	--

- ტრანსპორტის ზემოქმედების საკითხი არ არის შესწავლილი. 9.8 ქვეთავის (ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები) შინაარსი მხოლოდ ნაწილობრივ აღწერს ამ თემის გარშემო დაკავშირებულ პრობლემებს. ანგარიშის მიხედვით, ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული იქნება ადგილობრივი მნიშვნელობის გზა. შესაბამისად, მოსახლეობის შეწუხების ალბათობაც მაღალია. მიუხედავად ამისა, ზემოქმედება განხილულია როგორც მოკლევადიანი და სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებებიც არ არის წარმოდგენილი. ქვეთავის მიხედვით, „ტერიტორია განთავსებულია სამრეწველო ზონაში და საკმაო მანძილითაა დაცილებული დასახლებული პუნქტისგან“ - რაც სიმართლეს არ შეესაბამება. მოსახლეობიდან დაშორება ნულოვანი წერტილიდან, მხოლოდ 550 მეტრია და ამასთან, კომპანია ადგილობრივი მნიშვნელობის გზას გამოიყენებს, რომელიც მოსახლეობასთან უშუალო კავშირშია.
- ამავე ქვეთავში ვკითხულობთ, რომ რისკების მინიმუმამდე შემცირების მიზნით მოხდება „მოძრაობის ოპტიმალური მარშრუტების შერჩევა“ - თუმცა, რომელ მარშრუტებზეა საუბარი გაუგებარია. ან იძლევა თუ არა საპროექტო ტერიტორიის მდებარეობა საერთოდ, სხვა მარშრუტების განხილვის შესაძლებლობას. ამასთან, უცნობია რამდენი მანქანის გადაადგილება იგეგმება დღე-ღამის განმავლობაში.

კუმულაციური ზემოქმედება

- კუმულაციური ზემოქმედება წარმოადგენს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან საკითხს, ვინაიდან

ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილებით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგის საკითხი (სულ მცირე, თვეში ერთხელ) საწარმოს პერიმეტრზე, სასჯელაღსრულების №16 დაწესებულებასთან და უახლოეს მოსახლესთან (მონიტორინგის წერტილების კოორდინატების, საწარმოს დატვირთვის რეჟიმის მითითებით);

- შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმის შემუშავება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება საწარმოში დანადგარების გაუმართაობით, გამწოვი და აირმტვერდამჭერი სისტემების გაუმართაობით ან/და ჰერმეტიკულობის დარღვევით გამოწვეული არაორგანიზებული გაფრქვევების აღკვეთის (კონკრეტული ვადებით), ასევე მავნე ნივთიერებათა (მათ შორის, მტვრის) გაფრქვევების შემცირების ღონისძიებები საწარმოს არსებული და საპროექტო დანადგარებიდან და ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირების ოპერაციებიდან (მათ შორის, საწარმოს ტერიტორიის და

	<p>მნიშვნელოვანია არამხოლოდ საქმიანობიდან გამომდინარე ზემოქმედებების შეფასება, არამედ იმის განსაზღვრაც თუ რა ერთობლივი ზემოქმედება შეიძლება ჰქონდეს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე დაგეგმილ საქმიანობას სხვა უკვე არსებულ და სხვა დაგეგმილ საქმიანობებთან ერთად, რათა განისაზღვროს ზემოქმედების მასშტაბები და მათი შერბილების შესაძლებლობები.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● გზმ ანგარიშში წარმოდგენილია ქვეთავი „9.11 კუმულაციური ზემოქმედება“, თუმცა, ის ნახევარ გვერდზე ოდნავ მეტს მოიცავს. ხაზგასასმელია, რომ ავტორი სწორად მიაჩნის, რომ „კუმულაციური ხასიათის, ანუ სხვა ექსპლუატაციის ეტაპზე მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის გათვალისწინებით მოსალოდნელი ჯამური ზემოქმედება (კუმულაციური ეფექტი) დაკავშირებულია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევასთან, ხმაურის გავრცელებასთან და სატრანსპორტო ნაკადების ზრდასთან“. თუმცა, მომდევნო წინადადებაშივე ყოველგვარი ანალიზის, შეფასებებისა და მოდელირების გარეშე (მოდელირება ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი) ამბობს, რომ „მოსახლეობის დაშორების მანძილის გათვალისწინებით და გზმ-ს შესაბამის პარაგრაფებში მოცემული შემარბილებელი ღონისძიებების განხორციელებით კუმულაციურ ზემოქმედება შემცირდება მინიმუმამდე“. დადებით კუმულაციურ ზემოქმედებად კი მიუთითებს დასაქმებას - კონკრეტული დეტალების გარეშე. ● იმის გათვალისწინებით, რომ საწარმოო ტერიტორია მდებარეობს ქალაქის სამრეწველო ზონაში, სადაც დღეისათვის ფუნქციონირებს არაერთი სამრეწველო 	<p>მიმდებარე გზების მორწყვის გეგმა-გრაფიკი); აღნიშნულ გეგმაში გათვალისწინებული იყოს ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე ნედლეულისა და პროდუქციის მარაგადახურული ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით ტრანსპორტირება;</p> <p>საწარმოს პროცესში გამოყენებული ნედლეული / ტრანსპორტირების ზემოქმედება</p> <p>გზმ-ის ანგარიშთან ერთად მომზადებულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში მოცემული გაანგარიშებით დგინდება, რომ საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში არცერთი გაფრქვევის წერტილიდან (მათ შორის მადნების დასაწყობების ღია მოედნები (არსებული და საპროექტო) არ ფიქსირდება კანონით დადგენილ კონცენტრაციებზე გადაჭარბება. აღსანიშნავია, რომ არახელსაყრელ პირობებში, კერძოდ ცხელ ან/და მშრალ კლიმატურ პირობებში ადგილი ექნება მყარი ნაწილაკების ნაწილაკების წარმოქმნას. ღია მოედნებიდან წარმოქმნილი მყარი ნაწილაკების შესამცირებლად და მოსალოდნელი ზემოქმედების მინიმუმამდე დასაყვანად, წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, კომპანიას დაგეგმილი აქვს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიების განხორციელება, როგორცაა: არახელსაყრელ პირობებში, კერძოდ ცხელ ან/და მშრალ კლიმატურ პირობებში მოხდება მადნების დასაწყობების ღია მოედნების მიმდებარე ტერიტორიის</p>
--	--	--

	<p>საწარმო, მათ შორის: აზოტოვანი სასუქების საწარმო, შავი და ფერადი მეტალურგიის საწარმოები, ცემენტის საწარმოები და სხვა. მსგავსი შეფასების გაკეთება, რომ თურმე მოსახლეობაზე კუმულაციური ზემოქმედება მინიმუმამდე შემცირდება საფუძველსაა მოკლებული.</p> <ul style="list-style-type: none"> • რაც შეეხება ე.წ შესაბამის პარაგრაფებს, სადაც წარმოდგენილია შემარბილებელი ღონისძიებები, სადაც სავარაუდოდ იგულისხმება ქვეთავი „10.2 ატმოსფერული ჰაერის მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) შედეგებზე რეაგირება“, აღნიშნულია, რომ „ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის კონცენტრაციის გაზრდის შემთხვევაში: დაუყოვნებლივ გადამოწმდება საწარმოს აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ტექნიკური გამართულობა და გაწმენდის ეფექტურობა; გადამოწმდება არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების მდგომარეობა; გაიზრდება ინსტრუმენტალური გაზომვის სიხშირე კონცენტრაციის დინამიკაში კლების დადგენის მიზნით.“ იმ პირობებში როდესაც ქ. რუსთავში მხოლოდ ერთი ფონური სადგურია, ხოლო ინდივიდუალური გაზომვები ყველა დამაბინძურებლის არ ხდება, „თვითმონიტორინგის“ განხილვა კუმულაციური ზემოქმედების ეფექტურ შემარბილებელ ღონისძიებად, არასერიოზულია და ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებს. <p>შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებების გეგმა:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ანგარიშის 5.1 ქვეთავში ვკითხულობთ „საქმიანობის განმახორციელებელი 	<p>მორწყვა. მორწყვის პროცესში გათვალისწინებული უნდა იყოს რომ სველი და შესაბამისად მაღალტენიანი ნედლეული ტექნოლოგიური ციკლისთვის წარმოადგენს არასასურველ და ხელისშემშლელ ფაქტორს. რაც შეეხება გამოყენებულ ნედლეულს, დოკუმენტში მითითებულია წარმოებაში გამოსაყენებელი ნედლეულის შესახებ ინფორმაცია;</p> <p>წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, მიმდინარე საქმიანობის პროცესში ობიექტზე ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირებას პერიოდულად (დროის სხვადასხვა მონაკვეთები, გეგმა-გრაფიკის გარეშე) ახორციელებენ კონტრაქტორი ორგანიზაციები საკუთარი სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენებით, რომლებიც ტრანსპორტირებისას სარგებლობენ როგორც მუნიციპალური, ისე საქალაქთაშორისო დადგენილი სატრანზიტო ინფრასტრუქტურით, რაც გულისხმობს შესაბამისი სატრანზიტო შემოვლითი მარშრუტებით გადაადგილებას. წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით ქ. რუსთავის სამრეწველო ზონაში არსებული გზები, უზრუნველყოფს სატრანსპორტო ნაკადების შეუფერხებლად გატარებას. გამომდინარე იქიდან რომ, საპროექტო აგლომერაციის საწარმოს მოწყობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე არ არის დაგეგმილი კომპანიის არსებული სატრანსპორტო გადაზიდვების მნიშვნელოვანი ზრდა, აღნიშნული გზების გამტარუნარიანობის გათვალისწინებით, ნაკადების შეფერხება</p>
--	---	--

	<p>კომპანია იღებს ვალდებულებას საქმიანობის პროცესში განახორციელოს მოსალოდნელი რისკების სათანადო მართვა, გაატაროს შესაბამისი შემარბილებელი და საჭიროების შემთხვევაში გაატაროს საკომპენსაციო ღონისძიებები და დააწესოს მკაცრი კონტროლი აღნიშნული ღონისძიებების შესრულებაზე“ - რა ტიპის რისკები იქნება, რა საკომპენსაციო ღონისძიებები იქნება გატარებული საერთოდ არსად აღარ არის განხილული.</p> <p>საზოგადოების ინფორმირებულობა</p> <ul style="list-style-type: none"> 2020 წლის 24 სექტემბერს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვებ-გვერდზე გამოქვეყნებული განცხადების თანახმად, ქვეყანაში შექმნილი ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ ცვლილება შევიდა, რომელიც პანდემიის დროს, გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისა და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესში საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარებას გულისხმობს. ამავე განცხადების მიხედვით, 2020 წლის 1 ოქტომბრის შემდეგ ჩანიშნული საჯარო განხილვები ჩატარდება დისტანციურად, Zoom-ის აპლიკაციის მეშვეობით. ზემოთაღნიშნულის გამო, 2020 წლის 30 ოქტომბერს საჯარო განხილვა დისტანციურად ჩატარდა. შეხვედრის დაწყებამდე გაირკვა, რომ ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ არ იქნა მიწოდებული მოსახლეობისათვის. განცხადებები საჯარო განხილვის შესახებ, 	<p>არ არის მოსალოდნელი. სატრანსპორტო ნაკადების ზრდით მოსახლეობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედების (ადგილობრივი გზების საფარის ტექნიკური მდგომარეობის გაუარესება, საცობების წარმოქმნა და აღნიშნულთან დაკავშირებით მოსახლეობის უკმაყოფილება, სატრანსპორტო ავარიებთან დაკავშირებული რისკები) მინიმუმაციის მიზნით, კომპანია უზრუნველყოფს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებას.</p> <p>სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედებასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია, შპს „რუსელოს“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განესასაზღვრა ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე ნედლეულისა და მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების სქემისა და გეგმა-გრაფიკის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმება და შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაციის სამინისტროში წარმოდგენა; ასევე ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმის შემუშავება, სადაც სხვა საკითხებთან ერთად, გათვალისწინებული უნდა იყოს საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ნედლეულისა და პროდუქციის ძარაგადახურული ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით ტრანსპორტირება;</p> <p>შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებების გეგმა</p>
--	---	---

	<p>გარდა სამინისტროს ვებ-გვერდისა, არ ყოფილა გამოქვეყნებული არსად. რის გამოც გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, კომპანიის, ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლის, ერთი აქტივისტისა („გავიგუდეთ“) და „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლების გარდა არავინ ესწრებოდა შეხვედრას.</p> <ul style="list-style-type: none"> • აღსანიშნავია, რომ გადაწყვეტილების მიღება მოსახლეობის საჯარო განხილვაში მონაწილეობის გარეშე მნიშვნელოვნად აზარალებს პროცესს, ვინაიდან ზემოქმედების ქვეშ მოქცეული მოსახლეობისათვის პროექტის შესახებ ინფორმაციის მიღების ერთადერთი საშუალება სწორედ საჯარო განხილვაა. საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია არ გავრცელებულა, რითაც სამინისტრომ შეზღუდა არა მარტო გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მონაწილეობაზე მოქალაქეების უფლება, არამედ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობაზე უფლებაც. რადგან სამინისტრომ ვერ უზრუნველყო საჯარო განხილვის შესახებ განცხადების გავრცელება და შესაბამისად, პროცესში დაინტერესებული საზოგადოების ჩართვა, აუცილებლად მიგვაჩნია გზმ ანგარიშის საჯარო განხილვა ჩატარდეს ხელახლა; საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ შეასრულოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ვალდებულება და საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია განათავსოს როგორც სამინისტროსა და შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოების ვებ-გვერდებზე, ასევე, გზმ-ისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელების უახლოეს საჯარო 	<p>გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია შემარბილებელი ღონისძიებები გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, მათ შორის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, ხმაურის გავრცელებაზე, სატრანსპორტო ნაკადებზე, ბიოლოგიურ გარემოზე, გრუნტის წყლებზე და სხვა. გარდა ამისა, მიმდინარე წლის 14 აპრილს N6618 წერილით შპს „რუსელოისმა“ სამინისტროში წარმოადგინა დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად, მოიცავს შესაძლო რისკების აღწერას და ინფორმაციას შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ. აქვე აღსანიშნავია, რომ რომ ქ. რუსთავში შპს „რუსელოისის“ მეტალურგიული (ფეროშენადნობთა) საწარმოს (დამატებითი ტექნოლოგიური ხაზის - აგლომერაციის საწარმოს მოწყობასა და ექსპლუატაციაზე) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 3 ივნისს N 2-813 ბრძანების თანახმად, განსაზღვრულია შემდეგი პირობა:</p> <p>შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმის შემუშავება.</p> <p>საზოგადოების ინფორმირება</p> <ul style="list-style-type: none"> • საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გავრცელება სამინისტრომ უზრუნველყო კანონმდებლობის შესაბამისად.
--	---	---

	<p>ადგილას, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილას: ტრანსპორტის გაჩერებაზე, სკოლასთან, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებასთან, სავაჭრო ცენტრთან, ფოსტის ოფისთან ან/და საზოგადოებრივი თავშეყრის სხვა ადგილებთან.</p> <ul style="list-style-type: none"> ამასთანავე, კიდევ ერთხელ აღვნიშნავთ, რომ საჯარო განხილვების შესახებ ინფორმაციის კანონის მოთხოვნების შესაბამისად გაუვრცელებლობა უკვე სისტემურ ხასიათს იღებს და სამინისტრომ უნდა უზრუნველყოს ამ პრობლემის მოგვარება, იქნება ეს დამატებითი თანამშრომლების დაქირავება - თუკი პრობლემა თანამშრომლების სიმცირით არის გამოწვეული; თუ შესაბამისი თანამშრომლების პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენება - თუ კანონის შეუსრულებლობის მიზეზი კონკრეტული ადამიანების ვალდებულებების არასათანადოდ შესრულებაა. 	<p>ინფორმაცია საჯარო განხილვის შესახებ განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, რუსთავის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე და ვებგვერდზე, აგრეთვე დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ტერიტორიაზე ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ შენიშვნა, რომ საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია არ იქნა გავრცელებული, არ შეესაბამება სიმართლეს. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, არ არსებობს საფუძველი, რომ საჯარო განხილვა ჩატარებულად არ გამოცხადდეს;</p> <ul style="list-style-type: none"> ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ შენიშვნებში მითითებულია, რომ ერთი აქტივისტისა („გავიგუდეთ“) და „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლების გარდა არავინ ესწრებოდა საჯარო განხილვას. საჯარო განხილვას სამინისტროს, შპს „რუსელოსის“, ააიპ მწვანე ალტერნატივას და სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“-ის წარმომადგენლების გარდა, ესწრებოდა რუსთავის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენელი და ფიზიკური პირი. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ შენიშვნებში მითითებულია, რომ საჯარო განხილვების შესახებ ინფორმაციის კანონის მოთხოვნების შესაბამისად გაუვრცელებლობა უკვე სისტემურ
--	---	--

		<p>ხასიათს იღებს. უნდა აღინიშნოს, რომ სამინისტრო საჯარო განხილვების შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას უზრუნველყოფს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.</p>
<p>სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ე. რუსთავსა და მის შემოგარენში ჰაერის დაბინძურების თვალსაზრისით უმძიმესი მდგომარეობაა, რასაც ადასტურებს ბათუმის ქუჩაზე განთავსებული ფონური სადგურიც. კომპანია „რუსელოისი“ ერთ-ერთი მსხვილი დამბინძურებელია და შეუიარაღებელი თვალითაც ჩანს, რომ კომპანია არ ფუნქციონირებს შესაბამისი სტანდარტების დაცვით. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ჩვენ არ ვენდობით ამ კომპანიას და ვფიქრობთ, რომ გზმ-ში მითითებული ინფორმაცია მკაცრად უნდა გადამოწმდეს და კომპანიას არ უნდა მიეცეს თანხმობა იქამდე, სანამ არსებულ პრობლემებს არ მოაგვარებს. • ამასთან, რუსთავში, სადაც ძალიან მაღალია კუმულაციური ზემოქმედება, ნებისმიერი საწარმოს გზმ-ში ეს საკითხი დეტალურად უნდა იყოს განხილული. აღნიშნულ დოკუმენტში კი კუმულაციური ზემოქმედების განხილვას ერთი გვერდიც კი არ აქვს დათმობილი და მოცემული ინფორმაცია ზედაპირულია. ასევე, არასათანადოდ არის განხილული სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე ზემოქმედების დახასიათება. ამასთან, ჩანაწერი, რომ „საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და უსაფრთხოებაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის“ უბრალოდ სრულიად რუსთავის მოსახლეობის დაცინვაა. 	<ul style="list-style-type: none"> • გზმ-ის ანგარიში დეტალურად განიხილეს სამინისტროს შესაბამისმა სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით. რაც შეეხება საწარმოში არსებულ პრობლემების მოგვარებას. გზმ-ის ანგარიშში (გვ. 103 / დანართი 5) მითითებულია, 2020 წლის 27 აპრილის N001568 ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ცხრილი, რომლის მიხედვით კომპანიას შესრულებული აქვს საწარმოში გამოვლენილი დარღვევების ნაწილი, ხოლო ამ დროისთვის მიმდინარეობს ზოგიერთი გამოვლენილი დარღვევის აღმოფხვრის სამუშაოები. • კუმულაციურ ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, კომპანიის მიერ წარმოდგენილ დოკუმენტში განხილულია კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება. დოკუმენტში წარმოდგენილია საწარმოს ტერიტორიიდან 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია. დოკუმენტის მიხედვით ფონური მდგომარეობის ფონის გათვალისწინებით შპს

	<ul style="list-style-type: none"> • აღნიშნული გზშ-ში არ არის განხილული და შესწავლილი, რამდენად აბალანსებს საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად რუსთავის მოსახლეობისა და გარემოზე მიყენებულ ზიანს ის სარგებელი, რასაც თუნდაც ბიუჯეტში შეტანილი გადასახადები ან ადამიანების დასაქმება მოიტანს. 	<p>„რუსელოის“- ის საქმიანობის პროცესში ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების კონცენტრაცია როგორც სასჯელადსრულების დაწესებულებასთან, ასევე უახლოესი მოსახლის საზღვარზე და 500 მეტრიანი რადიუსზე არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს.</p> <ul style="list-style-type: none"> • რაც შეეხება საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად მიღებულ სარგებელსა და გარემოზე ზემოქმედებას, გზშ-ის ანგარიშში და წარმოდგენილ დამატებით ინფორმაციაში განხილულია დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი დადებითი (კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვადასხვა გადასახადების სახით დამატებითი თანხების შეტანა ბიუჯეტში და დასაქმება) და უარყოფითი მხარეები.
<p>სამოქალაქო მოძრაობა „გავიგუდეთ“</p>	<ul style="list-style-type: none"> • “9.1.3. შემარბილებელ ღონისძიებებში წერია, რომ: „აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ტექნიკური გამართულობის უზრუნველყოფა; პერიოდულად გადამოწმდება საწარმოს აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ტექნიკური გამართულობა და გაწმენდის ეფექტურობა; გადამოწმდება არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების მდგომარეობა“ რა პერიოდულობით მოხდება ეს ყველაფერი და რა არის ამის კონტროლის მექანიზმი, რომ ნამდვილად განხორციელდა” 	<p>წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, პერიოდულად (წელიწადში ერთხელ) კონტრაქტორი კომპანიის საშუალებით გადამოწმდება საწარმოს აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების ტექნიკური გამართულობა და გაწმენდის ეფექტურობა, ასევე გადამოწმდება არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების მდგომარეობა. ამასთან შპს „რუსელოისმა“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობის თანახმად უნდა უზრუნველყოს სამინისტროსთან შეთანხმებული</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ამასთან, აღსანიშნავია რომ ატმოსფერულ ჰაერის ხარისხზე ნეგატიური ზემოქმედების შემცირების მიზნით საწარმოს ტერიტორიაზე იწარმოებს პერიოდული მონიტორინგი - რას გულისმობს ეს მონიტორინგი და რა ინტენსივობით იქნება? უფრო დეტალურად რომ აგვიხსნათ. ასევე, სამინისტრო როგორ გააკონტროლებს რამდენად სათანადოდ შესრულდა ეს მონიტორინგი. • თვითმონიტორინგის სისტემაზე საუბრისას, არ წერია, რომ სამინისტროს უნდა მიეწოდოს ავტომატურ რეჟიმში ეს მონაცემები, საკანონმდებლო ცვლილებების მიხედვით, რომელიც დაპირებისამბრ, დეკემბერში უნდა დამტკიცდეს მესამე მოსმენით, საწარმოს ექნება ვალდებულება, რომ ინსტრუმენტული მეთოდით გაზომილი მონაცემები ავტომატურ რეჟიმში მიეწოდებოდეს სამინისტროს, შესაბამისად, ვფიქრობთ, „რუსელოისმა“ უკვე ამ სტანდარტის შესაბამისად უნდა მოაწყოს თვითმონიტორინგის ინსტრუმენტული მეთოდით გაზომვის სისტემა და დეტალურად უნდა იყოს გაწერილი, კონკრეტულად რომელ დამბინძურებლებზე მოხდება თვითმონიტორინგი. • თვითმონიტორინგის გეგმაში ატმოსფერულ ჰაერში არაორგანული მტვრის და წვის პროდუქტების გავრცელების მონიტორინგის სიხშირედ წერია „წელიწადში ერთხელ ან საჩივრების შემთხვევაში“. წელიწადში ერთხელ გაზომვა, ისეთი დიდი დამბინძურებლისთვის, როგორც არის შპს „რუსელოისი“ არის უბრალოდ საზოგადოების დაცინვა. იგივე ითქმის ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების 	<p>გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე, აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების და ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების დაცვა. მნიშვნელოვანია, რომ გარემოსდაცვით გადაწყვეტილებაში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების მხრივ განსაზღვრულია შემდეგი პირობები:</p> <p>- შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის ეტაპზე უზრუნველყოს გაფრქვევის წყაროებზე მავნე ნივთიერებების ორგანიზებული გაფრქვევების ფაქტობრივი რაოდენობისა და ტემპერატურის უწყვეტი ინსტრუმენტული მეთოდით განსაზღვრა „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილების შესაბამისად;</p> <p>- შპს „რუსელოისმა“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა მონიტორინგის გეგმის ხელახალი შემუშავება და სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა, სადაც მონიტორინგის „დაბინძურების სტაციონარული წყაროებიდან მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვითმონიტორინგის და ანგარიშგების წარმოების</p>
--	---	---

	<p>სტაციონარული წყაროების და მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების აღრიცხვაზე.</p> <ul style="list-style-type: none"> 15.1 დანართი 1. ინფორმაცია 2020 წლის 27 აპრილის N001568 ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრული ვალდებულებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ცხრილი. აღნიშნულ ცხრილში წერია, რომ კომპანიაში „ადმინისტრაციული მიწერილობის ჩაბარებიდან 6 თვის ვადაში სრულად აღკვეთოს საწარმოში დანადგარების გაუმართაობით, გამწოვი და აირმტვერდამჭერი სისტემების გაუმართაობით ან/და ჰერმეტიკულობის დარღვევით გამოწვეული არაორგანიზებული გაფრქვევები.“ კომპანიის პასუხი ამაზე არის, რომ „კომპანიაში მიმდინარეობს დანადგარების (მათ შორის, გამწოვი და აირმტვერდამჭერი სისტემების ჰერმეტიკულობის) ტექნიკური შემოწმება და ტექნიკურ დოკუმენტაციასთან შესაბამისობის შემოწმება. გაუმართაობის აღმოჩენისას მიმდინარეობს მაკორექტირებელი ღონისძიებების გატარება.“ - დღევანდელი მდგომარეობითაც კი, ასეთი გაუმართაობები საკმაოდ ხშირია „რუსელოსის“ შემთხვევაში. „ადმინისტრაციული მიწერილობის ჩაბარებიდან 2 თვის ვადაში უზრუნველყოს არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების ღონისძიებების გეგმის შემუშავება „არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში ატმოსფერულ ჰაერის დაცვის ტექნიკური რეგლმანეტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის N8 დადგენილების 	<p>ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №413 დადგენილებით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგის საკითხი (სულ მცირე, თვეში ერთხელ) საწარმოს პერიმეტრზე, სასაჯელაღსრულების #16 დაწესებულებასთან და უახლოეს მოსახლესთან (მონიტორინგის წერტილების კოორდინატების, საწარმოს დატვირთვის რეჟიმის მითითებით);</p> <p>შპს „რუსელოსმა“ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებამდე უზრუნველყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გავრცელების შემარბილებელი ღონისძიებების დეტალური გეგმის შემუშავება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება საწარმოში დანადგარების გაუმართაობით, გამწოვი და აირმტვერდამჭერი სისტემების გაუმართაობით ან/და ჰერმეტიკულობის დარღვევით გამოწვეული არაორგანიზებული გაფრქვევების აღკვეთის (კონკრეტული ვადებით), ასევე მავნე ნივთიერებათა (მათ შორის, მტვრის) გაფრქვევების შემცირების ღონისძიებები საწარმოს არსებული და საპროექტო დანადგარებიდან ...</p> <p>რაც შეეხება კონტროლის მექანიზმს, მაკონტოლებელ ორგანოს წარმოადგენს</p>
--	--	---

	<p>შესაბამისად სამინისტროში წარმოდგენა.“ - გვინტერესებს კომპანიის მიერ წარმოდგენილ გეგმაში თუ არის მითითებული, რომ ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების შემთხვევაში, კომპანია წყვეტს მუშაობას/გაფრქვევებს, რათა დამატებით აღარ დაამძიმოს ის საფრთხე, რომელსაც დაბინძურებული ჰაერი უქმნის მოსახლეობას.</p> <ul style="list-style-type: none"> • წერია, რომ „გასაგრილებლად გამოყენებული წყლის დამუშავების შედეგად მიღებულ ინარჩენები, რომელსაც არ ვხვდებით 10 02 11 პუნქტში ხელშეკრულების საფუძველზე გაიტანება ნაგავსაყრელზე“ - რომელ ნაგავსაყრელზე გაიტანება? • 15.4 დანართი 4. ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაზნევის ანგარიში გაანგარიშება შესრულებულია ზაფხულისათვის - შესაძლოა ზაფხული არ ასახავდეს მთელი წლის სიტუაციას, განსაკუთრებით კუმულაციური ზემოქმედების კუთხით. 	<p>სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი, რომელიც ახდენს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების შესრულების მდგომარეობის კონტროლს.</p> <p>შპს „რუსელოის“ სამინისტროსთან შეთანხმებული არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების ღონისძიებების გეგმა არ გააჩნია (სამინისტროს მიერ დახარვეზებულ იქნა (N9865/01; 19.10.2020 წერილით) კომპანიის მიერ 2020 წლის №14340 წერილით წარმოდგენილი გეგმა). აღნიშნული გეგმის შემუშავება ხორციელდება „არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში ატმოსფერულ ჰაერის დაცვის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის N8 დადგენილების და სამინისტროსთან შეთანხმებული ზღვ ნორმების პროექტში გათვალისწინებული გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების საფუძველზე. უნდა აღინიშნოს, რომ მოცემული დადგენილება ითვალისწინებს ტექნოლოგიური დანადგარების ან/და მთლიანად საწარმოს გაჩერებას აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში, ასევე, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან დაკავშირებული ოპერაციების შეზღუდვა/აკრძალვას და ა.შ. გეგმით გათვალისწინებული ყველა ღონისძიება მიმართულია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ატმოსფერული ჰაერის ნებისმიერი სახის მავნე ზემოქმედების, მათ შორის, ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების (თუმცა აღნიშნული ტერმინის გამოყენების</p>
--	---	--

		<p>კონტექსტში, სავარაუდოდ, იგულისხმება ქ. რუსთავის მოსაზღვრე მუნიციპალიტეტები და სოფლები) შემცირებისკენ. კომპანიის მიერ 2020 წლის №14340 წერილით წარმოდგენილი გეგმა, ასევე, ითვალისწინებდა დადგენილების შესაბამისად საწარმოს გაჩერებასთან დაკავშირებულ გარემოებებს.</p> <p>გაბნევის ანგარიშის ზაფხულისთვის შესრულება გულისხმობს ზაფხულის მეტეოროლოგიური პარამეტრების, ანუ მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ყველაზე ცუდი სცენარის გამოყენებას, რაც არ არის დაკავშირებული კუმულაციური ზემოქმედების უგულებელყოფასთან ან/და შემცირებასთან.</p> <p>წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით, საწარმოო ციკლში ტექნიკური წყლის ექსპლუატაციისას გამოიყენება წყლის სიხისტის დამარბილებელი და ნალექის გამწმენდი სპეციალური რეაგენტები - ST-40; 3DT-250; nalco 71221/71456/71458. შესაბამისად ტექნიკური წყლის დარბილების პროცესში ნარჩენის სახით წარმოიქმნება მხოლოდ ფილტრები. აღნიშნული ნარჩენების მართვის საკითხი მოცემულია გზშ-ის ანგარიშის ნარჩენების მართვის გეგმაში. კერძოდ, გასაგრილებლად გამოყენებული წყლის დამუშავების შედეგად მიღებული ნარჩენები, რომელსაც არ ვხვდებით 10 02 11 პუნქტში (10 02 12) არასახიფათო ნარჩენი ხელშეკრულების საფუძველზე გაიტანება რუსთავის ნაგავსაყრელზე.</p>
--	--	---